

VABARIIGI VALITSUS

ISTUNGI PROTOKOLL
Tallinn, Stenbocki maja

. mai 2025. a nr

Päevakorrapunkt nr ...

Eesti seisukohad ebaseaduslikult liidus viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmist ja turvaliste kolmandate riikide EL-i nimekirja loomist käsitlevate määruste eelnõude kohta

1. Kiita heaks siseministri esitatud seisukohad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse eelnõu, millega kehtestatakse ühtne süsteem Euroopa Liidus ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmiseks ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2008/115/EÜ, nõukogu direktiiv 2001/40/EÜ ja nõukogu otsus 2004/191/EÜ suhtes:

1.1. Eesti toetab liikmesriikide tagasisaatmis- ja tagasivõtumenetluste tõhustamist Euroopa Liidus ebaseaduslikult viibijate tagasisaatmise kiirendamiseks. Toetame tagasisaatmise mõiste laiendamist, kinnipidamise ja sissesõidukeelu kohaldamise tähtaegade pikendamist ja tagasisaadetavale koostöökohustuse kehtestamist.

1.2. Eesti eelistab, et määrus annaks liikmesriikidele õiguse täiendavaid põgenemisohu, väljasaatmise või kinnipidamise aluseid riigisisesse õigusesse lisada. Alternatiivina oleme nõus, et määrmuses laiendatakse põgenemisohu, väljasaatmise või kinnipidamise aluseid, et ebaseaduslikult EL-s viibivad kolmanda riigi kodanikud ei hoiaks tagasisaatmismenetluse ettevalmistamisest või tagasisaatmisotsuse täitmisest kõrvale. Kohtutele seatavad tähtajad asja läbivaatamiseks ei tohi piirata kohtu tegevuse sõltumatust ja kohtutel peab olema võimalik rakendada pikemaid tähtaeg, kui see on vajalik asja erilise keerukuse tõttu või massilisest sisserändest põhjustatud hädaolukorras. Eesti toetab tagasisaatmisotsuste vastastikust tunnustamist. Eelistame, et tagasisaatmisotsuste tunnustamine toimuks Schengeni infosüsteemi tagasisaatmise hoiatusteate alusel, sest see vähendaks liikmesriikide halduskoormust.

1.3. Eesti toetab tagasisaatmisotsuste vastastikust tunnustamist. Eelistame, et tagasisaatmisotsuste tunnustamine toimuks Schengeni infosüsteemi tagasisaatmise hoiatusteate alusel, sest see vähendaks liikmesriikide halduskoormust.

1.4. Eesti ei toeta, et välismaalase, sh julgeolekuohtu kujutava isiku väljasaatmine tuleb automaatselt tagasisaatmisotsuse vaidlustamise ajaks peatada. Leiame, et see muudatus

pikendab tagasisaatmisotsuste täideviimist, soodustab kohtukaebeõiguse väärkasutamist ning tõstab tagasisaatmisele kuuluvate isikute põgenemise riski.

1.5. Eesti toetab väljaspool Euroopa Liitu asuvate tagasisaatmise keskuste ühtse õigusraamistiku loomist ja eelistab, et sellised koostöölepingud sõlmitakse asjaomase kolmanda riigiga Euroopa Liidu tasandil.

1.6. Toetame, et määruse nõudeid ei pea kohaldama kolmanda riigi kodaniku suhtes, kellele on väljastatud sisenemiskeelu otsus või kes on kinni peetud seoses EL välispiiri ebaseadusliku ületamisega. Eesti leiab, et eelnõu reguleerimisalast peavad jääma välja ka need normid, mis puudutavad kolmanda riigi kodaniku väljasaatmist või väljaandmist karistusõiguse alusel.

1.7. Toetame liikmesriikidele võimaluse loomist rakendada varjupaiga kiirmenetlust või piirimenetlust isikute suhtes, kes on pärit turvalistest päritoluriikidest ning määratleda turvalisena ka päritoluriigi teatud osa. Peame oluliseks, et Euroopa Liidu üleste turvaliste päritoluriikide ja turvaliste kolmandate riikide nimekirjade kõrval jääb liikmesriikidele võimalus riiklike nimekirjade kehtestamiseks, et tagada vajalik paindlikkus eri rändevoogudega toimetulekuks. Oluline on tagada Euroopa Liidu ülese turvaliste riikide nimekirja regulaarne hindamine ja vajaduse korral muutmine.

2. Eesti esindajatel Euroopa Liidu Nõukogu erinevatel tasanditel väljendada ülaltoodud seisukohti.
3. Riigikantseleil esitada punktis 1 nimetatud eelnõu ja seisukohad Riigikogu juhatusele ning teha seisukohad teatavaks Eestist valitud Euroopa Parlamendi liikmetele ja Eestist nimetatud Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ning Regioonide Komitee liikmetele.

Kristen Michal
Peaminister

Keit Kasemets
Riigisekretär